

Uchwała Nr 53 /2004
Zarządu Powiatu nowodworskiego
z dnia 20 stycznia 2004r.

**w sprawie przyjęcia projektu „Programu ochrony środowiska wraz z
Planem gospodarki odpadami na lata 2004 - 2011
dla Powiatu nowodworskiego”.**

Na podstawie art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 05 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity Dz. U. z 2001r. Nr 142, poz. 1592 ze zmianami) w związku z art. 17 ust.1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 2001r. Nr 62, poz. 627 ze zmianami) oraz art. 14 ust.5 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. o odpadach (Dz. U. z 2001r. Nr 62, poz. 628 ze zmianami) uchwala się:

§ 1

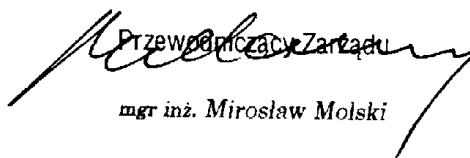
Przyjmuje się projekt „Programu ochrony środowiska wraz z Planem gospodarki odpadami na lata 2004 - 2011 dla Powiatu nowodworskiego” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Staroście nowodworskiemu.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Zarządu
mgr inż. Mirosław Molski

U z a s a d n i e n i e

Zgodnie z art. 17 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. – Prawo ochrony środowiska, Zarząd Powiatu w celu realizacji polityki ekologicznej państwa zobowiązany został do sporządzenia Programu Ochrony Środowiska. W programie należało uwzględnić cele ekologiczne, priorytety ekologiczne, rodzaj i harmonogram działań proekologicznych oraz środki niezbędne do osiągnięcia celów w tym mechanizmy prawno-ekonomiczne i środki finansowe. Projekt Programu Ochrony Środowiska winien być zaopiniowany przez organ wykonawczy województwa. W celu przedstawienia Zarządowi Województwa Pomorskiego przedmiotowego projektu dokument musi być przyjęty przez Zarząd Powiatu.

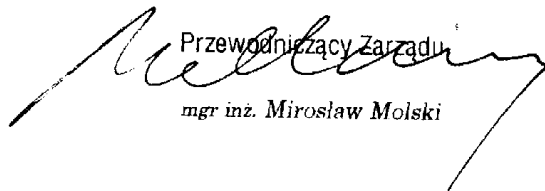
Również zgodnie z art. 14 ust. 5 i ust. 7 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. o odpadach Zarząd Powiatu zobowiązany jest do opracowania Planu gospodarki odpadami. Plan ten określa aktualny stan gospodarki odpadami, prognozowane zmiany, działania zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie gospodarowania odpadami, instrumenty finansowe służące realizacji zamierzonych celów oraz system monitoringu i ocenę ich realizacji .

Zgodnie z ustawą powiatowy plan gospodarki odpadami stanowi część odpowiedniego programu ochrony środowiska.

Projekt Planu gospodarki odpadami podobnie jak Program ochrony środowiska winien być zaopiniowany przez Zarząd Województwa Pomorskiego oraz dodatkowo przez burmistrzów i wójtów miast i gmin powiatu.

Ponadto opracowanie to zostało sporządzone zgodnie z zawartą umową pomiędzy zamawiającym a wykonawcą , Specyfikacją Istotnych Warunków Zamówienia /Dział V/ która stanowi integralną część umowy oraz z zawartymi porozumieniami z gminami.

Przed przekazaniem w/w dokumentu do zaopiniowania musi on być przyjęty przez Zarząd Powiatu.

Przewodniczący Zarządu
mgr inż. Mirosław Mołski

POWIAT NOWODWORSKI

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU NOWODWORSKIEGO NA LATA 2004 – 2011

PROJEKT

Nowy Dwór Gdański, styczeń 2004

Wykonywany na zlecenie:

ZARZĄDU POWIATU NOWODWORSKIEGO

Nadzór merytoryczny
WYDZIAŁ ROLNICTWA I OCHRONY ŚRODOWISKA STAROSTWA POWIATOWEGO W
NOWYM DWORZE GDAŃSKIM

Główni autorzy opracowania:
Wanda Zaworska-Matuga – kierownik Projektu

Jacek Chrząstek
Katarzyna Kobiela
Marcin Moczulski
Magdalena Wilk
Jarosław Zarzycki

Wykonawca:

Arcadis Ekokonrem Sp. z o.o.

O/Katowice
al. Korfantego 51
40-161 Katowice
tel. (32) 2581738

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP	3
1.1. Podstawa prawna opracowania	3
1.2. Forma realizacji zamówienia	3
1.3. Ogólna charakterystyka obszaru objętego programem	3
1.4. Koncepcja struktury programu	4
1.5. Metodyka tworzenia programu	6
1.6. Zawartość dokumentu "Programu..."	8
2. ZAŁOŻENIA WYJŚCIOWE PROGRAMU	9
2.1. Uwarunkowania zewnętrzne wynikające z polityki ekologicznej województwa pomorskiego	9
2.1.1. Zasady polityki ekologicznej	9
2.1.2. Podstawowe założenia polityki ekologicznej	10
2.2. Uwarunkowania wynikające ze "Strategii rozwoju województwa pomorskiego"	11
2.3. Uwarunkowania wynikające z "Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Pomorskiego"	11
2.4. Uwarunkowania wynikające ze "Strategii rozwoju powiatu nowodworskiego"	12
2.5. Powiatowe priorytety programu ochrony środowiska	13
2.5.1. Główne zagrożenia środowiska w powiecie nowodworskim	13
2.5.2. Limity racjonalnego wykorzystania zasobów naturalnych i poprawy stanu środowiska	14
2.5.3. Obszary problemowe	15
3. STRATEGIA OCHRONY ŚRODOWISKA DO 2011 ROKU	17
3.1. Działania o charakterze systemowym	17
3.1.1. Aspekty ekologiczne w politykach sektorowych	17
3.1.2. Edukacja ekologiczna	30
3.1.3. Współpraca w ramach wdrażania programu	34
3.2. Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne użytkowanie zasobów przyrody	39
3.2.1. Ochrona przyrody i krajobrazu	39
3.2.1. Ochrona lasów	43
3.2.3. Ochrona gleb	45
3.2.4. Zasoby kopalin	47
3.3. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego	48
3.3.1. Jakość wód	48
3.3.2. Ochrona przed powodzią i kształtowanie stosunków wodnych	52
3.3.3. Powietrze atmosferyczne	55
3.3.4. Hałas i pola elektromagnetyczne	58
4. PLAN OPERACYJNY NA LATA 2004 – 2007	59
4.1. Priorytety ekologiczne	59
4.2. Plan operacyjny na lata 2004 - 2007	60
5. ZARZĄDZANIE PROGRAMEM OCHRONY ŚRODOWISKA	75
5.1. Wprowadzenie	75
5.2. Instrumenty polityki ochrony środowiska	75
5.2.1. Instrumenty prawne	75
5.2.2. Instrumenty finansowe	79
5.2.3. Instrumenty społeczne	80
5.2.4. Instrumenty strukturalne	82
5.3. Upowszechnianie informacji o środowisku	83
5.4. Organizacja zarządzania środowiskiem	84
5.4.1. Wprowadzenie	84
5.4.2. Ogólne zasady zarządzania środowiskiem	84
5.4.3. Zarządzanie Programem ochrony środowiska	85
5.4.4. Monitoring wdrażania Programu	87
5.4.5. Harmonogram wdrażania Programu	89
5.5. Główne działania w ramach zarządzania Programem	90
6. ASPEKTY FINANSOWE WDRAŻANIA PROGRAMU	91

6.1.	Wprowadzenie.....	91
6.2.	Ramy finansowe wdrażania "Programu ochrony środowiska"	91
6.2.1.	Potencjalne źródła finansowania przedsięwzięć Programu	91
6.2.2.	Oszacowanie wielkości środków możliwych do zaangażowania	91
6.3.	Koszty realizacji przedsięwzięć w latach 2004 - 2007.....	92
6.3.1.	Wprowadzenie	92
6.3.2.	Koszty realizacji przedsięwzięć w latach 2004 – 2007.....	92
6.3.3.	Prognoza podziału kosztów wg źródeł finansowania	93

1. WSTĘP

1.1. Podstawa prawna opracowania

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. „Prawo ochrony środowiska” (Dz. U. 2001.62.627) nakłada na zarządy powiatów obowiązek opracowania programów ochrony środowiska, w celu realizacji polityki ekologicznej państwa. Z kolei, ustawa o odpadach z dnia 27 kwietnia 2001 roku (Dz.U.2001.62.628.) wprowadza obowiązek opracowania planów gospodarki odpadami.

Zgodnie z zapisami ww. ustaw, zarówno Program ochrony środowiska jak i Plan gospodarki odpadami są uchwalane przez Radę Powiatu.

1.2. Forma realizacji zamówienia

Zamówienie zostało zrealizowane w postaci dwóch podstawowych dokumentów, którymi są:

Program ochrony środowiska powiatu nowodworskiego na lata 2004 – 2011. Dokument ten spełnia wymagania powiatowego programu ochrony środowiska. Ponadto, w formie osobnych dokumentów, przygotowano **gminne programy ochrony środowiska** (dla każdej gminy powiatu, w sumie 5 programów), tym samym Wykonawca spełnił wymaganie co do gminnych programów dla poszczególnych gmin powiatu nowodworskiego.

Plan² gospodarki odpadami dla powiatu nowodworskiego na lata 2004 - 2011. Dokument ten - spełnia wymagania powiatowego planu gospodarki odpadami. Ponadto, w formie osobnych dokumentów, przygotowano **gminne plany gospodarki odpadami** (dla każdej gminy powiatu, w sumie 5 planów), tym samym Wykonawca spełnił wymaganie co do gminnego planu dla każdej gminy powiatu nowodworskiego.

1.3. Ogólna charakterystyka obszaru objętego programem

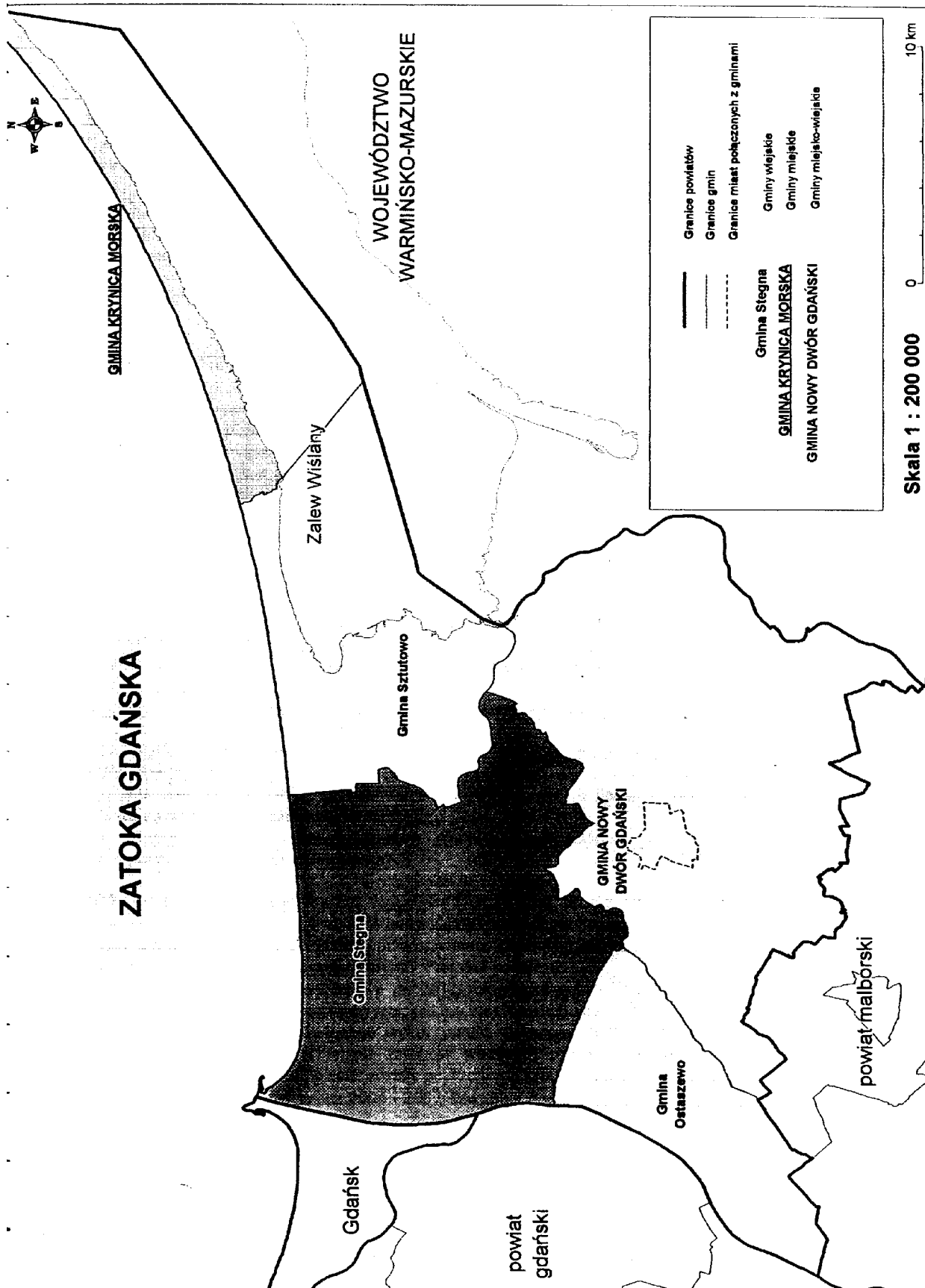
Powiat nowodworski położony jest w północnej Polsce, we wschodniej części województwa pomorskiego, na granicy z województwem warmińsko-mazurskim. Powiat jest powiatem nadmorskim, od północy graniczy z Zatoką Gdańską, od wschodu z Zalewem Wiślanym i rzeką Nogat, od zachodu z Wisłą. Powiat składa się z dwóch głównych krain geograficznych: Żuław Wiślanych i Mierzei Wiślanej. Największym miastem na Żuławach jest Nowy Dwór Gdański położony nad rzeką Tugą (Świętą). Administracyjnie, w skład powiatu wchodzi 5 gmin, w tym jedna gmina miejsko-wiejska Nowy Dwór Gdański i gmina miejska Krynica Morska, pozostałe gminy: Ostaszewo, Stegna i Sztutowo to gminy wiejskie. Podział administracyjny powiatu przedstawia *mapa 1*.

Powiat nowodworski charakteryzuje się specyficznymi warunkami przyrodniczo-społeczno-gospodarczymi, które mają wpływ na stan i jakość środowiska. Składają się na nie:

- unikatowe warunki środowiska geograficznego, powiat jest częścią jedynej w Polsce obszaru w tak dużym stopniu przekształconego przez człowieka, którego istnienie uzależnione jest od człowieka
- ziemia nowodworska jest całkowicie spolderyzowana, na kompleks polderowy składa się 10 polderów, które są zorganizowane strukturalnie w 4 układy polderowe; Tugi, Szarpawy, Wisły Królewieckiej i Zalewu Wiślanego, które jednocześnie są odbiornikami wody wypompowywanej z polderów,
- otoczenie systemami wodnymi, od północy Zatoką Gdańską, od zachodu Wisłą, od wschodu Nogatem i Zalewem Wiślanym co przyczynia się do wzrostu zagrożenia powodziowego
- żyzne gleby, mady, na których oparta jest od stuleci gospodarka rolna obszaru,
- dynamicznie rozwijająca się turystyka i rekreacja w części Mierzejowej powiatu,
- warunki do rozwoju funkcji uzdrowiskowej w Krynicy Morskiej, Piaskach i Kątach Rybackich, Steganie, Jantarze, Mikoszewie,
- brak przemysłu

¹ W dalszej części dokumentu mówiąc o Programie mamy na myśli „Program ochrony środowiska”

² W dalszej części dokumentu mówiąc o Planie mamy na myśli „Plan gospodarki odpadami”

Mapa 1. Podział administracyjny Powiatu nowodworskiego (stan na 31.12.2002)

- położenie w sąsiedztwie dynamicznie rozwijającego się Trójmiasta i Elbląga.
- Zróźnicowanie gmin powiatu wynika z położenia w dwóch odrębnych krainach geograficznych. Najbardziej specyficzną gminą jest miasto Krynica Morska w całości położone na terenie PK Mierzeja Wiślana, charakteryzujące się lesistością około 90% i najmniejszą w całym powiecie liczbą ludności. Ogółem liczba ludności powiatu wynosi 36 871. Średnia gęstość zaludnienia 57osób/km². Ogólną charakterystykę wybranych elementów środowiska na obszarze powiatu przedstawia *mapa 2*.

1.4. Koncepcja struktury programu

Struktura Programu oparta jest głównie o zapisy trzech dokumentów, którymi są:

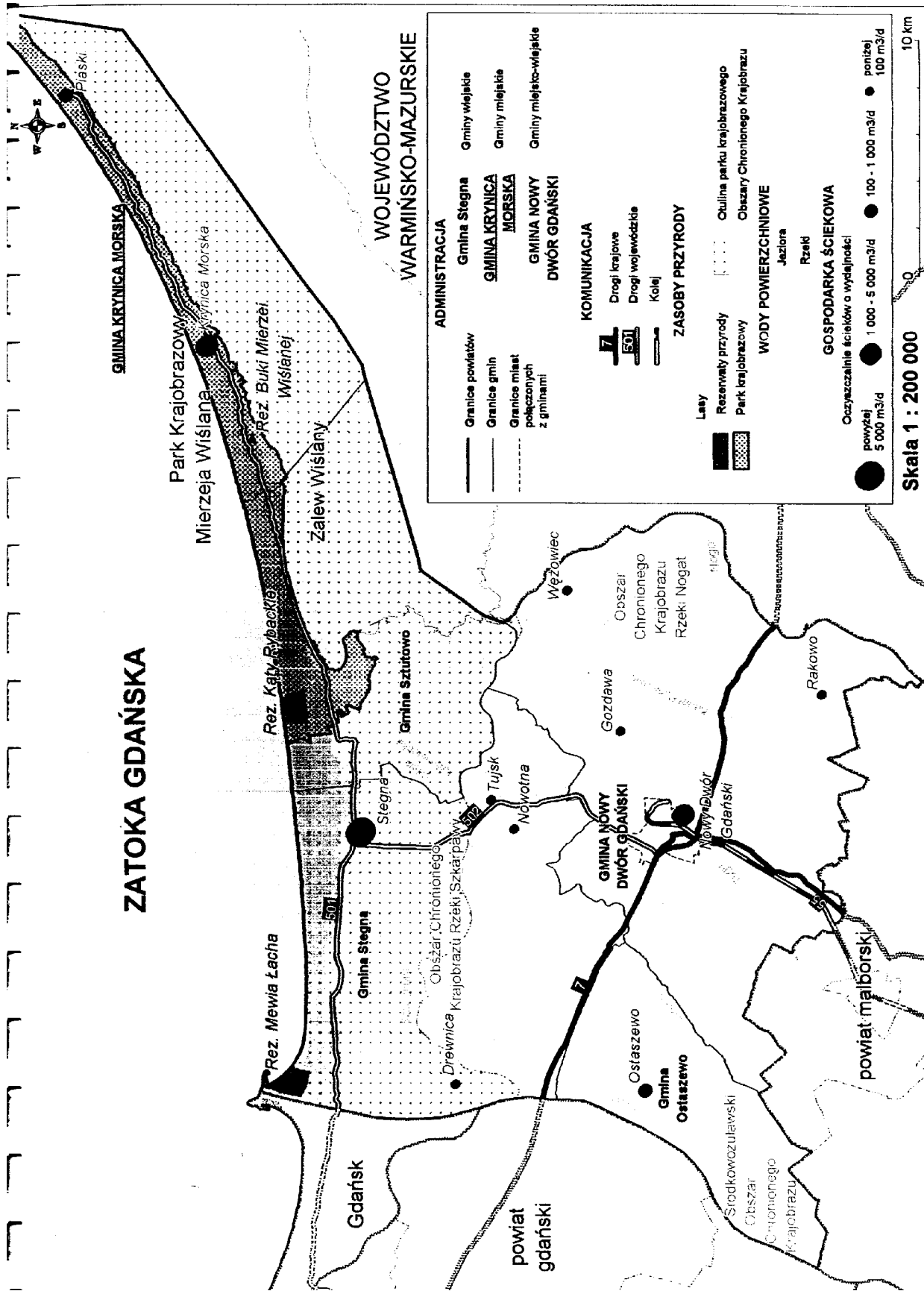
1. „*Prawo ochrony środowiska z 27 kwietnia 2001 roku*” Definiuje ono ogólne wymagania w odniesieniu do programów ochrony środowiska opracowywanych dla potrzeb województw, powiatów i gmin. Zgodnie z ustawą (Art.14 ust.1 poś), program ochrony środowiska, na podstawie aktualnego stanu środowiska, określa w szczególności:
 - cele ekologiczne,
 - priorytety ekologiczne,
 - rodzaj i harmonogram działań proekologicznych, środki niezbędne do osiągnięcia celów, w tym mechanizmy prawno-ekonomiczne i środki finansowe.
2. „*Polityka ekologiczna państwa na lata 2003 – 2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007 – 2010*”, dostosowana do wymagań ustawy Prawo ochrony środowiska. Zgodnie z zapisami tego dokumentu Program winien definiować cele średniookresowe (dla okresu 8-letniego) i zadania na okres najbliższych czterech lat oraz monitoring realizacji Programu i nakłady finansowe na jego wdrożenie. Cele i zadania ujęte w kilku blokach tematycznych:
 - a. cele i zadania o charakterze systemowym
 - b. ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne użytkowanie zasobów przyrody
 - c. jakość środowiska i bezpieczeństwo ekologiczne
 - d. zrównoważone wykorzystanie surowców
3. „*Wytyczne do sporządzania programów ochrony środowiska na szczeblu regionalnym i lokalnym*”, które podają sposób i zakres uwzględniania polityki ekologicznej państwa w programach ochrony środowiska oraz wskazówki co do zawartości programów. W powiatowym programie powinny być uwzględnione:
 - zadania własne powiatu tzn. te przedsięwzięcia, które będą finansowane w całości lub częściowo ze środków będących w dyspozycji powiatu,
 - zadania koordynowane, tzn. finansowane ze środków przedsiębiorstw oraz ze środków zewnętrznych, będących w dyspozycji organów i instytucji szczebla wojewódzkiego i centralnego, bądź instytucji działających na terenie powiatu, ale podległych bezpośrednio organom wojewódzkim, bądź centralnym
 - wytyczne do sporządzania programów gminnych, tzn. zadania, które muszą być w pełni wprowadzone do programów gminnych

W Programie uwzględniono również zapisy poś (Art.14 ust.2, art. 18 ust.2) wskazujące, że program ochrony środowiska przyjmuje się na 4 lata a zarząd powiatu zobowiązany jest do sporządzania co 2 lata raportów o wykonaniu Programu i przedstawiania ich Radzie Powiatu.

Kierując się powyższymi zapisami, niniejszy Program podaje:

- Cele ekologiczne średniookresowe do 2011 roku wraz z kierunkami działań, ujęte w trzech blokach tematycznych (patrz powyżej: pkt.2.a,b,c), bowiem zagadnienia mieszczące się w bloku (d) dotyczącym zrównoważonego wykorzystania surowców (np. energia odnawialna, stosunki wodne, racjonalne wykorzystanie zasobów wodnych) zostały uwzględnione w bloku jakość środowiska (c). Cele ekologiczne zostały poprzedzone krótką charakterystyką stanu wyjściowego.
- Zadania do realizacji w latach 2004 - 2007, tzw. plan operacyjny, z uwzględnieniem wskazówek zawartych powyżej (pkt.3).
- Monitoring realizacji Programu
- Aspekty finansowe wdrażania Programu

ZATOKA GDAŃSKA

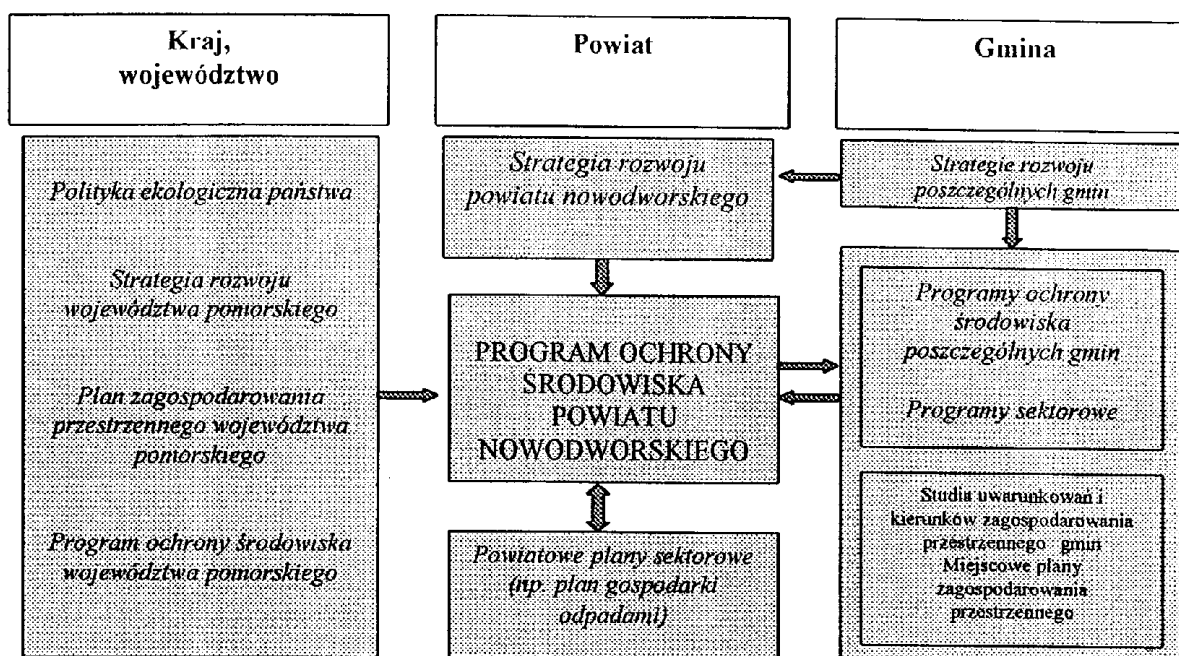

Mapa 2. Wybrane elementy środowiska na terenie Powiatu nowodworskiego (stan na 31.12.2002)

Należy podkreślić, że niniejszy „Program.....” ma formułę otwartą co oznacza, że w przypadku zmiany wymagań prawnych, pojawiania się nowych problemów, bądź nie wykonania niektórych przedsięwzięć w terminach przewidzianych w tym Programie, dokument Programu opracowany w 2003 roku, będzie cyklicznie (co 4 lata) aktualizowany (patrz rozdział 5).

Program ochrony środowiska powiatu nowodworskiego pozostaje w ścisłej relacji z "Programem ochrony środowiska dla województwa pomorskiego na lata 2003 - 2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007 - 2010", "Strategią rozwoju województwa pomorskiego", "Strategią rozwoju powiatu nowodworskiego" oraz strategiami i planami zagospodarowania przestrzennego poszczególnych gmin powiatu. Z dokumentów tych wynikają główne kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego omawianego obszaru i związane z nimi kierunki presji na środowisko. Relację programu ochrony środowiska powiatu nowodworskiego do innych opracowań strategicznych, programowych i planistycznych przedstawiono na rycinie 1.

Rycina 1 Relacje powiatowego programu ochrony środowiska do innych opracowań.

1.5. Metodyka tworzenia programu

Zgodnie z wymaganiami ustawy „Prawo ochrony środowiska” i „Wytycznymi do sporządzania programów ochrony środowiska na szczeblu regionalnym i lokalnym” duży nacisk położono na proces opracowania programu i na elastyczność jego treści. Generalną zasadą procesu jest włączanie społeczności lokalnych zarówno w przygotowanie programu jak i jego wdrażanie. Dlatego już w początkowych etapach prac nad Programem zwrócono szczególną uwagę na wymianę informacji i konsultacje pomiędzy przedstawicielami instytucji / organizacji włączonych w zagadnienie ochrony środowiska i rozwoju społeczno-gospodarczego powiatu i poszczególnych gmin powiatu oraz województwa. W procesie tym zwanym *procesem otwartego planowania* wykorzystano takie narzędzia jak:

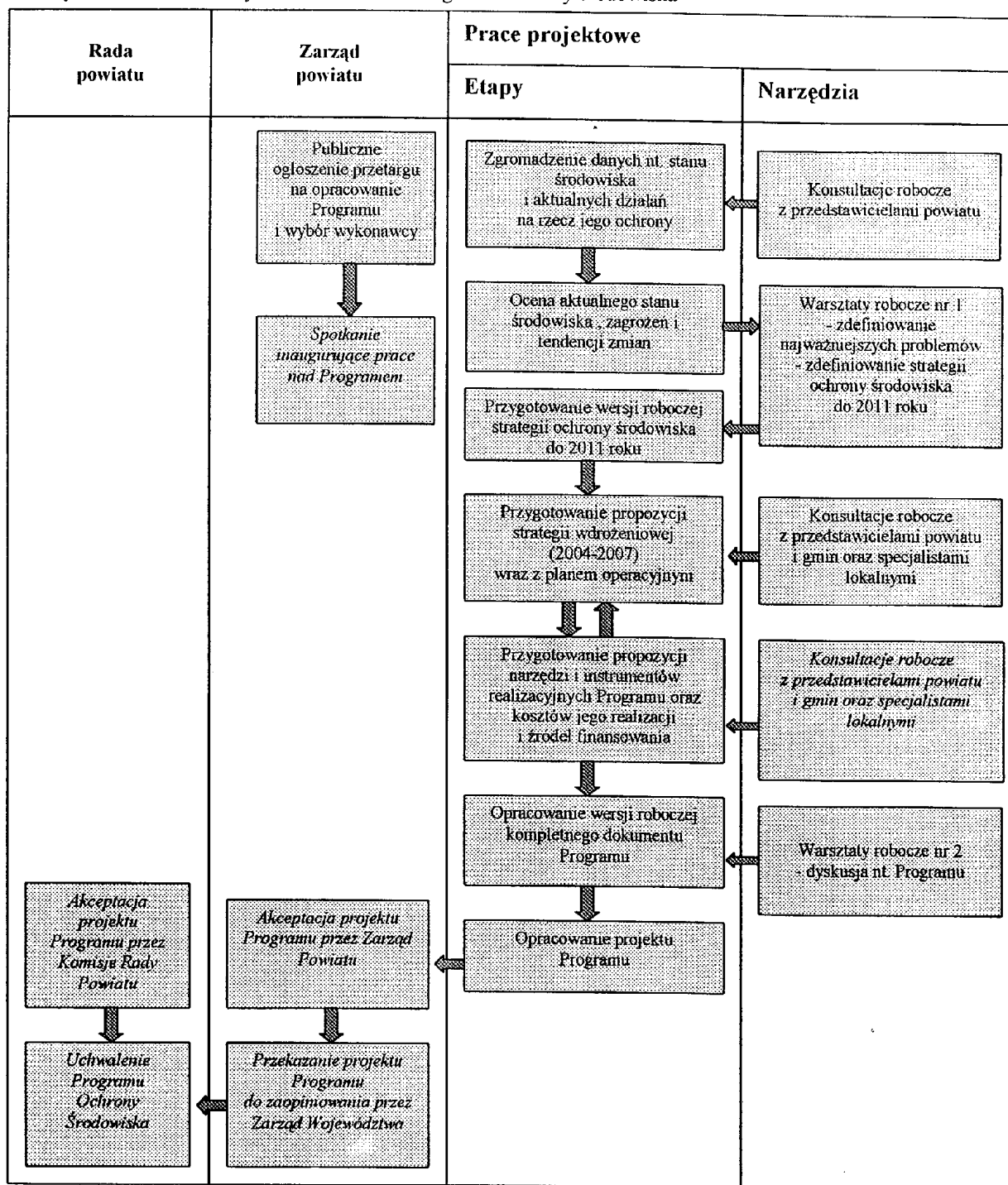
- *warsztaty robocze,*
- *spotkania robocze,*
- *bieżące konsultacje ze specjalistami lokalnymi*

W wyniku takiego prowadzenia prac, w tworzenie Programu zaangażowanych było wiele stron.

Projekt Programu powiatowego, opracowany we współpracy z wieloma partnerami, uzgodniony wstępnie z poszczególnymi gminami powiatu po przyjęciu przez Zarząd Powiatu Nowodworskiego zostaje skicrowany do zaopiniowania przez odpowiednie Komisje Rady Powiatu i Marszałka Województwa Pomorskiego. Końcowym etapem proceduralnym, kończącym prace nad Programem jest przyjęcie Programu przez Radę Powiatu w formie uchwały.

Metodyka konstruowania Programu została przedstawiona na *rycinie 2*.

Rycina 2 Metodyka konstruowania Programu ochrony środowiska

1.6. Zawartość dokumentu "Programu...."

Jak już wcześniej powiedziano, konstrukcja "Programu ..." oparta jest o schemat dokumentu pt. "Polityka ekologiczna państwa na lata 2003 – 2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007 – 2010" i jednocześnie dopasowana do specyficznych uwarunkowań powiatu nowodworskiego.

Zatem dokument "Programu" , oprócz niniejszego *Rozdziału 1*, w którym przedstawiono podstawę prawną opracowania, ogólną charakterystykę powiatu, koncepcję struktury Programu i metodykę prac, zawiera następujące rozdziały:

Rozdział 2

Założenia wyjściowe Programu. Rozdział ten ujmuje uwarunkowania Programu, limity racjonalnego wykorzystania zasobów naturalnych i poprawy stanu środowiska, powiatowe priorytety w zakresie ochrony środowiska i racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych, w tym obszary specyficzne o najbardziej niekorzystnym w skali powiatu stanie środowiska i występujących zagrożeniach środowiska.

Rozdział 3

Strategia ochrony środowiska do 2011 roku, będąca opisem celów ekologicznych i sposobów ich realizacji. Strategia została ujęta w trzech blokach tematycznych:

zadania o charakterze systemowym: przyszłościowy rozwój gospodarczo-społeczny powiatu w kontekście ochrony środowiska (włączanie aspektów ekologicznych do polityk sektorowych), w tym systemy zarządzania środowiskowego, edukacja ekologiczna i udział społeczeństwa w sprawach ochrony środowiska, współpraca ponadregionalna, ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne użytkowanie zasobów przyrody: ochrona przyrody i krajobrazu, ochrona lasów, ochrona gleb, ochrona zasobów kopalin i wód podziemnych, poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego: jakość wód i stosunki wodne (w tym racjonalne korzystanie z wody), gospodarowanie odpadami (w oparciu o plan gospodarki odpadami), zanieczyszczenia powietrza (w tym wykorzystanie energii odnawialnej), oddziaływanie hałasu, pola elektromagnetyczne, awarie przemysłowe.

Każde z powyższych zagadnień zostało poprzedzone krótkim opisem stanu wyjściowego, który dla bloku 2 i 3 został opracowany w oparciu o dokument pt. Stan środowiska w powiecie nowodworskim w 2002 roku (załącznik nr 1 do niniejszego Programu).

Rozdział 4

Plan operacyjny na lata 2004 - 2007. W rozdziale tym zostały przedstawione powiatowe priorytety ekologiczne dla okresu najbliższych czterech lat oraz lista przedsięwzięć ważnych w skali powiatu, przewidzianych do realizacji w tym okresie, tj. w latach 2004 - 2007, z podziałem na przedsięwzięcia pozainwestycyjne i inwestycyjne, z podaniem roku realizacji, kosztów i źródeł finansowania oraz instytucji odpowiedzialnych za realizację danego przedsięwzięcia.

Rozdział 5

Ocena realizacji Programu: instrumenty zarządzania środowiskiem, organizacja zarządzania Programem (cykliczna ocena realizacji Programu, w tym wskaźniki efektywności Programu, harmonogram procesu wdrażania Programu).

Rozdział 6

Aspekty finansowe wdrażania Programu: ramy finansowe realizacji Programu, sumaryczne zestawienie kosztów wdrożenia przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w latach 2004 – 2007 (z podziałem na inwestycyjne i pozainwestycyjne, wg dziedzin ochrony środowiska) oraz udział potencjalnych źródeł finansowania w ogólnych kosztach Programu.

2. ZAŁOŻENIA WYJŚCIOWE PROGRAMU

Założenia wyjściowe do opracowania programu ochrony środowiska opierają się na uwarunkowaniach, zarówno tych, które dotyczą wszystkich regionów i są uwarunkowaniami zewnętrznymi jak i tych, które wynikają z zamierzeń rozwojowych powiatu, determinujących przyszły kształt rozwoju gospodarczego, społecznego a także środowiskowo-przestrzennego powiatu nowodworskiego.

2.1. Uwarunkowania zewnętrzne wynikające z polityki ekologicznej województwa pomorskiego

Zasady realizacji polityki ekologicznej województwa pomorskiego, cele i zadania ujęte w dokumencie "Program ochrony środowiska województwa pomorskiego na lata 2003 - 2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007 - 2010", zostały przyjęte jako podstawa niniejszego Programu.

2.1.1. Zasady polityki ekologicznej

Zasady polityki ekologicznej państwa są zasadami na których oparta jest również strategia ochrony środowiska powiatu nowodworskiego, podobnie jak i województwa pomorskiego. Oprócz zasady zrównoważonego rozwoju jako nadrzędnej uwzględniono szereg zasad pomocniczych i konkretyzujących, m.in.:

Zasadę prewencji, oznaczającą w szczególności:

- zapobieganie powstawaniu zanieczyszczeń poprzez stosowanie najlepszych dostępnych technik (BAT),
- recykling, czyli zamykanie obiegu materiałów i surowców, odzysk energii, wody i surowców ze ścieków i odpadów oraz gospodarcze wykorzystanie odpadów zamiast ich składowania,
- zintegrowane podejście do ograniczania i likwidacji zanieczyszczeń i zagrożeń zgodnie z zaleceniami Dyrektywy Rady 96/61/WE w sprawie zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i kontroli (tzw. dyrektywa IPPC),
- wprowadzanie pro-środowiskowych systemów zarządzania procesami produkcji i usługami, zgodnie z ogólnosiłowymi i europejskimi wymogami w tym zakresie, wyrażonymi m.in. w standardach ISO 14000 i EMAS, programach czystszej produkcji, Responsible Care itp.

Zasadę „zanieczyszczający płaci” odnoszącą się do odpowiedzialności za skutki zanieczyszczenia i stwarzania innych zagrożeń. Odpowiedzialność tę ponosić powinny wszystkie jednostki użytkujące środowisko a więc także konsumenci, zwłaszcza, gdy mają możliwość wyboru mniej zagrażających środowisku dóbr konsumpcyjnych.

Zasadę integracji polityki ekologicznej z politykami sektorowymi, oznaczającą uwzględnienie w politykach sektorowych celów ekologicznych na równi z celami gospodarczymi i społecznymi.

Zasadę regionalizacji, oznaczającą m.in. skoordynowanie polityki regionalnej z regionalnymi ekosystemami w Europie (np. Morze Bałtyckie i strefy przybrzeżne, doliny rzeczne i obszary wodno-błotne, szczególnie w strefach przygranicznych).

Zasadę subsydiarności, wynikającą m.in. z Traktatu o Unii Europejskiej a oznaczającą przekazywanie części kompetencji i uprawnień decyzyjnych dotyczących ochrony środowiska na właściwy szczebel regionalny lub lokalny tak, aby był on rozwiązywany na najniższym szczeblu, na którym może zostać skutecznie i efektywnie rozwiązany.

Zasadę skuteczności ekologicznej i efektywności ekonomicznej odnoszącą się do wyboru planowanych przedsięwzięć inwestycyjnych ochrony środowiska a następnie do oceny osiągniętych wyników a oznaczającą potrzebę minimalizacji nakładów na jednostkę uzyskanego efektu.

2.1.2. Podstawowe założenia polityki ekologicznej

VI Program działań Wspólnoty Europejskiej w dziedzinie ochrony środowiska na lata 2001 - 2010 podkreśla, że realizacja zrównoważonego rozwoju ma nastąpić poprzez poprawę środowiska i jakości życia obywateli UE. Komisja Europejska wśród czterech priorytetowych obszarów działań wymienia "środowisko i zdrowie". VI Ramowy program działań UE podnosi rangę ochrony gleb i powierzchni ziemi. Strategicznym celem polityki ekologicznej państwa, a także i województwa pomorskiego, w tym obszarze jest zapobieganie zagrożeniom zdrowia w środowisku i ograniczenie ryzyka dla zdrowia wynikającego z narażenia na szkodliwe dla zdrowia czynniki środowiskowe.

Aktualnie najważniejszymi źródłami zagrożeń zdrowia człowieka w województwie pomorskim są: zanieczyszczenia wód i jakość wody do picia, odpady komunalne i przemysłowe oraz zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego i hałas.

Cele polityki ekologicznej województwa pomorskiego, będące w ścisłym związku pomiędzy celami polityki ekologicznej państwa i specyfiką województwa, nakreślają konkretne wyzwania i obszary zainteresowania dla programu ochrony środowiska powiatu nowodworskiego.

Są to, m.in.:

1. W zakresie jakości wód:
 - Ograniczenie emisji zanieczyszczeń ze źródeł punktowych, zwłaszcza pochodzących z obszarów wiejskich i terenów turystycznych oraz źródeł przemysłowych
 - Zmniejszenie ładunku zanieczyszczeń pochodzących ze źródeł obszarowych (rozproszonych), trafiających do wód wraz ze spływami powierzchniowymi (przede wszystkim z terenów rolnych oraz z terenów zurbanizowanych).
2. W zakresie jakości powietrza atmosferycznego:
 - Dalsza poprawa jakości powietrza, zwłaszcza na obszarach miejskich
3. W zakresie gospodarki odpadami:
 - Wprowadzenie nowoczesnego gospodarowania odpadami komunalnymi, zapewniającego wzrost odzysku tych odpadów i zmniejszającego masę odpadów unieszkodliwianą przez składowanie
 - Dopasowanie - w perspektywie do 2011 roku - gospodarki odpadami niebezpiecznymi w powiecie do wojewódzkiego systemu gospodarowania odpadami niebezpiecznymi
 - Zwiększenie poziomu odzysku odpadów przemysłowych
4. W zakresie ochrony środowiska przed hałasem:
 - Ograniczenie hałasu na obszarach miejskich (Nowy Dwór Gd., Krynica Morska) oraz głównych dróg (Jantar, Mikoszewo, Stegna, Sztutowo) do poziomu równoważnego nie przekraczającego w porze nocnej 55 dB
5. W zakresie racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych:
 - Konieczność zaniechania nieuzasadnionego wykorzystywania wód podziemnych na cele przemysłowe,
 - Wprowadzanie nowoczesnych technologii w przemyśle i energetyce w celu zmniejszenia wodochłonności, materiałochłonności, energochłonności i odpadowości produkcji oraz redukcji emisji zanieczyszczeń do środowiska (BAT)
 - Wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych - do 2010 roku co najmniej podwojenie wykorzystania tej energii w stosunku do roku 2000 (7,5% udziału energii odnawialnej w bilansie zużycia energii pierwotnej na rok 2010), zgodnie z celami krajowymi określonymi w "Strategii Rozwoju Energetyki Odnawialnej" i celami Unii Europejskiej wyrażonymi w Białej Księdze (COM(97)599)
 - Ochrona ekosystemów leśnych oraz zalesianie gruntów nieprzydatnych rolniczo w powiązaniu z rozwojem korytarzy ekologicznych
6. Zwiększenie skali rekultywacji i renaturalizacji obszarów zdegradowanych, realizacja zobowiązań Konwencji o ochronie różnorodności biologicznej, Konwencji o ochronie środowiska morskiego obszaru Morza Bałtyckiego, ochrona gatunków dzikiej flory i fauny zgodnie z postanowieniami Konwencji Waszyngtońskiej i wymogami unijnymi, ochrona najbardziej zagrożonych ekosystemów oraz gatunków i ich siedlisk przez tworzenie i powiększanie sieci obszarów

- chronionych (zwłaszcza w kontekście zapewnienia spójności ekologicznej województwa) oraz wdrożenie systemu Natura 2000.
7. Współpraca ponadlokalna ukierunkowana m.in. na wspólne rozwiązywanie problemów gospodarki odpadami komunalnymi i gospodarki ściekowej.
 8. Dostosowanie polityk sektorowych do zadania zrównoważonego gospodarowania i ochrony zasobów naturalnych (ekologizacja polityk sektorowych).
 9. Kształtowanie proekologicznych wzorców konsumpcji i zachowań mieszkańców w duchu zasady zrównoważonego rozwoju oraz zapewnienie dostępu mieszkańcom powiatu do informacji o środowisku, do udziału w podejmowaniu decyzji w sprawach dotyczących ochrony środowiska, w tym udziału w procedurze opracowywania i wdrażania "Programu ochrony środowiska" (konieczność dalszego rozwoju świadomości ekologicznej szerokich kręgów społeczeństwa, wzrost ich aktywnego uczestnictwa w konkretnych działaniach na rzecz środowiska i poprawa efektywności tych działań).
 10. Doskonalenie struktur zarządzania środowiskiem w skali powiatu.

2.2. Uwarunkowania wynikające ze "Strategii rozwoju województwa pomorskiego"

Dokumentem będącym podstawą programowania rozwoju województwa, a pośrednio również rozwoju poszczególnych powiatów województwa, jest strategia rozwoju. Z tego powodu w pracach nad Programem wykorzystano cele i zadania związane z ochroną środowiska i użytkowaniem zasobów naturalnych, sprecyzowane w ramach "Strategii rozwoju województwa pomorskiego":

Priorytet 4 - Kreowanie wysokiej jakości życia

- Cel 4.2. Poprawa ekologicznych warunków życia.
- Cel 4.3. Racjonalne gospodarowanie zasobami naturalnymi.
- Cel 4.4. Poprawa efektywności ochrony przyrody i krajobrazu.

Priorytet 3 - Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmocnieniu konkurencyjności i spójności regionu

- Cel 3.2. Przeciwdziałanie marginalizacji obszarów peryferyjnych
- Cel 3.3. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury transportowej
- Cel 3.6. Modernizacja i rozwój energetyki

Priorytet 2 - Restrukturyzacja i unowocześnienie gospodarki

- Cel 2.3. Unowocześnienie tradycyjnych sektorów gospodarki
- Cel 2.4. Rozwój usług, transportu i turystyki
- Cel 2.6. Wsparcie i stopniowe przekształcanie słabych strukturalnie obszarów wiejskich

2.3. Uwarunkowania wynikające z "Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Pomorskiego"

Naczelnym celem polityki zagospodarowania przestrzennego prowadzonej przez samorząd województwa jest kształtowanie harmonijnej struktury funkcjonalno – przestrzennej województwa, sprzyjającej zrównoważonemu wykorzystaniu cech, zasobów i walorów przestrzeni z rozwojem gospodarczym, wzrostem poziomu i jakości życia oraz trwałym zachowaniem właściwości środowiska dla potrzeb obecnego i przyszłych pokoleń.

Podstawowymi elementami merytorycznymi „Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Pomorskiego” są:

1. Uwarunkowania zewnętrzne zagospodarowania przestrzennego województwa
2. Uwarunkowania wewnętrzne zagospodarowania przestrzennego województwa
3. Cele zagospodarowania przestrzennego województwa
4. Zasady zagospodarowania przestrzennego województwa

5. Kierunki zagospodarowania przestrzennego województwa
6. Narzędzia realizacji planu, w tym:
 - zadania o znaczeniu ponadlokalnym ujęte w programach rządowych oraz programach samorządu województwa
 - zadania proponowane do ujęcia w programach wojewódzkich

W pracach nad "Programem ochrony środowiska dla powiatu nowodworskiego" wykorzystano zapisy dokonane w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Pomorskiego", a zwłaszcza celów i kierunków działania oraz konkretnych zadań dotyczących polityki przestrzennej w zakresie ochrony zasobów i walorów środowiska przyrodniczego, infrastruktury systemu transportowego oraz infrastruktury technicznej ochrony środowiska. Stosowne odniesienia do PZPWP znajdują się w tekście niniejszego Programu.

2.4. Uwarunkowania wynikające ze "Strategii rozwoju powiatu nowodworskiego"

Najważniejszym dokumentem będącym podstawą programowania rozwoju powiatu jest strategia rozwoju. Powiatowe programy, w tym program ochrony środowiska, są realizacją strategii rozwoju. Wobec tego w Programie wykorzystano cele i zadania, których realizacja bezpośrednio lub pośrednio oddziałuje na stan środowiska. Są to cele i zadania zdefiniowane w ramach dwóch priorytetów rozwoju dla powiatu nowodworskiego:

Priorytet 1 Podniesienie atrakcyjności życia na Żulawach delty Wisły i Mierzei Wiślanej

- Cel 1. Spójny i skuteczny system osłony przeciwpowodziowej mieszkańców i inwestycji na Żulawach delty Wisły
- Cel 2. System melioracji stanowiący sprawne narzędzie osiągania wysokiej jakości produkcji rolniczej
- Cel 4. Rewitalizacja tożsamości kulturowej mieszkańców Żulaw delty Wisły i Mierzei Wiślanej
- Cel 6. Aktywna ochrona walorów naturalnych delty Wisły i Mierzei Wiślanej

Priorytet 2 Restrukturyzacja i modernizacja infrastruktury sfery gospodarczej

- Cel 10. Wysokiej jakości urozmaicona oferta turystyczna Mierzei Wiślanej i Żulaw delty Wisły jako kompleksowo promowana i dostępna przez cały rok
- Cel 11. Układ transportowy jest sprawny i efektywnie powiązany z systemem dróg ekspresowych i autostrad, międzynarodowych szlaków wodnych, węzłów kolejowych (...)
- Cel 12. Istnieje powszechny dostęp do nowoczesnej infrastruktury telekomunikacyjnej, wodnościekowej, zagospodarowania odpadów i zaopatrzenia w media i energię

Istniejące zapisy prawne i dokumenty strategiczne stwarzają podstawy dla wypracowania celów i priorytetów programu ochrony środowiska dla powiatu nowodworskiego, zgodnych z zasadami zrównoważonego rozwoju.

2.5. Powiatowe priorytety programu ochrony środowiska

2.5.1. Główne zagrożenia środowiska w powiecie nowodworskim

Analiza stanu środowiska naturalnego jak również kierunków rozwojowych powiatu i gmin powiatu pozwala na sprecyzowanie zagrożeń, problemów i obszarów konfliktowych. Zagrożenia środowiska mogą mieć charakter naturalny i antropogeniczny. Ich rodzaj i intensywność wiąże się ze specyfiką obszaru, jego rozwojem gospodarczym w powiązaniu z warunkami fizyczno-geograficznymi.

Zagrożenia naturalne:

- powódzie
- erozja gleb
- abrazja brzegu morskiego
- gradacje owadów i choroby drzew

Zagrożenia antropogeniczne

Gospodarka komunalna

- ścieki komunalne nieoczyszczone lub niedostatecznie oczyszczone stanowiące zagrożenie dla jakości wód powierzchniowych i podziemnych.
- składowiska odpadów i dzikie wysypiska.
- Niska emisja, która znajduje odzwierciedlenie we wzroście stężeń dwutlenku siarki i pyłu w sezonie grzewczym.

System transportowy

Głównym zagrożeniem, ze strony systemu transportowego, głównie drogowego na terenie powiatu nowodworskiego jest emisja zanieczyszczeń i generowanie hałasu. Zagrożenie to w największym stopniu dotyczy miasta Nowy Dwór Gdański a w sezonie letnim Mierzei Wiślanej. Kolejną istotną konsekwencją jest degradacja walorów przyrodniczych i zakłócenia w funkcjonowaniu korytarzy ekologicznych i populacji zwierząt (fragmentacja).

Przemysł i energetyka zawodowa

Są źródłem zagrożeń dla środowiska w związku z emisją zanieczyszczeń do powietrza, odprowadzaniem ścieków, wytwarzaniem odpadów, degradacją powierzchni ziemi, zużywaniem zasobów naturalnych, emisją hałasu i awariami przemysłowymi.

Inwestycje określane jako wywierające negatywny wpływ na środowisko i zdrowie człowieka zlokalizowane w powiecie nowodworskim to Spółdzielnia Mleczarska Maluta w Nowym Dworze Gdańskim, SeCesPol sp. z o.o. w Nowym Dworze Gdańskim, Tuga sp. z o.o. w Nowym Dworze Gd., P.P.H.U. HYDROMECHANIKA w Piaskowcu gm. Ostaszewo, P.P.U.H. „STOP-KOR” s.c. Jeziernik w gm. Ostaszewo, Stocznia Żuławy sp. z o.o., PEC w Nowym Dworze Gdańskim.

Pozornie korzystna dla środowiska energetyka odnawialna może powodować, mimo dotychczas małej skali rozwoju w powiecie, istotne zagrożenia. W przypadku powiatu nowodworskiego planowane jest wykorzystywanie energetyki wiatrowej, która pozornie ekologiczna oprócz degradacji walorów krajobrazowych ma wpływ na funkcjonowanie awifauny.

Rolnictwo

Jest w powiecie nowodworskim źródłem zanieczyszczeń obszarowych, odpadów niebezpiecznych (pozostałości po środkach ochrony roślin) będących głównym zagrożeniem dla wód powierzchniowych i podziemnych. Istotnym zagrożeniem są fermy hodowlane.

Intensywne rolnictwo związane z silnym nawadnianiem i silnym nawożeniem ułatwia migrację biogenów do wód pierwszego poziomu wodonośnego.

Turystyka i rekreacja

Intensywny rozwój turystyki i rekreacji obserwowany w ostatnich latach, prowadzi w powiecie nowodworskim do niekontrolowanego „dzikiego” zagospodarowywania terenów atrakcyjnych turystycznie jak również cennych przyrodniczo. Skutkiem masowej zabudowy jest degradacja